

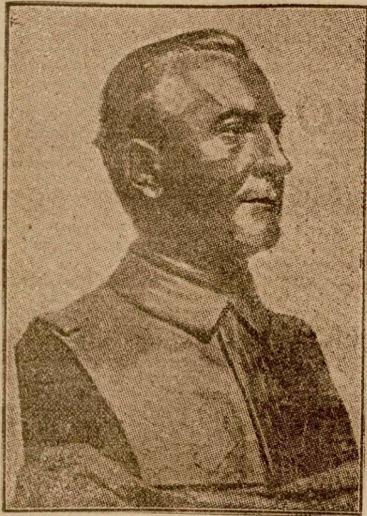

MISCAREA ARTISTICA

„Tinerimea artistica”

de S. MAUR

II
D-ra **RODICA MANIU**, expune trei din lucrările sale pline de o atmosferă apăsător melancolică. Din tăcerea cu care își acompaniază spălătoarele monotonia ocupației lor, și din lumina difuză și tristă cu care sunt învaluite peisajele, reiese nota aceasta poetică, așa de caracteristică artistei.

O. Spaete. (Bust)

D-l **NICOLAE MANTU** își face reparația în mijlocul Tinerimii cu câteva tablouri între care un foarte „lucrat” autoportret, care nu ne lasă nici un fel de impresie. (Ca și florile).

Peisajii de munte, cari ne reamintesc tablourile vechi de 100 de ani ce împodobesc chaleturile sau hotelurile elvețiene, expune d-l **ARY MURNU**.

Una din frumoasele opere în care dragostea de culoare, face ca bogate efecte să înșească viol ca o sampanie spumegândă, și în care se simte toată savonața atmosferei plinairiste, faceste d-l **MÜTZNER**.

D-l **NEYLIES**, are de data aceasta lucrări ceva mai onorabile. Nu trec de media comună dar sunt cinstit și sincer văzute.

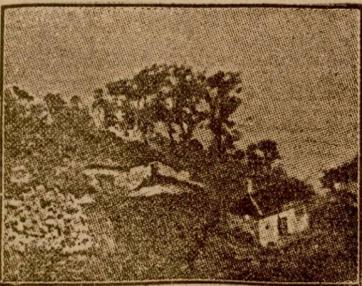
Două lucrări banale și ca inspirație și ca tehnică expune d-l **PASCALI**.

D-l **STEFAN POPESCU** ne arată trei din minunatele pânze pe cari îl cunoaștem din expoziția sa personală :

Ele ne dezvăluie aceeași subtilă seninătate, aceeași corectitudine și aceeași eleganță particulară tuturor lucrărilor d-sale.

Dintre cele trei lucrări ale d-lui **PETRAȘCU** — o personalitate marcantă a picturii noastre, — preferăm „casele din Franța”, pentru viziunea frumoasă și clară, ca și pentru materia tehnică pe care domina sa o mănuște ca un virtuos.

Iată încă un pictor de înaltă și nobile concepții, care și-a făcut singur drum în labirintul de cai și religii al Artii.

S. Cufescu-Stork (Peisaj)

D-l **G. SAREU** a făcut un mare pas înainte, cu pânza pe care o expune de data aceasta. Aproape să nu-l mai recunoaștem...

D-l **AL. C. SATMARY**, care e pe cale de a-și reînoi paleta, ne dă lucrări foarte interesante. Toate au calități remarcabile și motive magistrale alese.

Afară de fermecătorul „peisagiu” (36) caracteristic modului său de a lucra, d-na **GUTESCU-STORCK**, mai expune altele două, învaluite într-o atmosferă poetică, impresionantă și trei deseneuri atât de fine ca tehnica încât s-ar părea că sunt gravuri.

Tablourile pe cari le expune d-l **IPOLIT STRĂMBU**, anul acesta, sunt la fel cu cele din anii trecuți. Tot efecte de lampă, — și în autoportret, — ca și în interiorul burghez, senin cu oamenii săi cuminți, lipsiți de griji și de patimi, ca niște păpuși dintr-o lume fals idealizată.

Și au totuși calități frumoase lucrările acestea, dar mereu aceleași efecte...

Dintre lucrările expuse de către d-l **NICOLAE VERMONT**, preferăm fără îndoială portretul, care e vădit lucrat cu foarte multă dragoste și cu un solid meșteșug.

Nici la d-l **Verona**, nu găsim vre-o schimbare. Și domina sa a rămas la subiectele cari îi sunt de ani de zile dragi, și la efectele pe cari le-a descoperit tot de ani de zile. Tot păduri și hore și flori. Amănunțit și frumos executate. Dar atât.

HORIA BOAMBA are două schițe (statuete) pline de o realistă observație, în contrast cu visătorul și romanticul sculptor **AL. CALINESCU**, ale cărui motive sunt numai simboluri.

D-l **OSCAR SPAETHE**, are lucrări foarte bune, cari fac cinste renumelui său. În bustul Comandorului C. T. descoperim în special, calitățile d-sale frumoase de portretist.

Bustul poetului Schiller, ca și celelalte două compoziții semnate de către d-l **FR. STORCK** ne întăresc în convingerea că acest artist este cel mai sobru, cel mai intelectual în concepțiile sale, și cel mai stăpân pe meșteșug dintre sculptorii Tinerimii.

Pe lângă portretul în piatră cu calități frumoase ale d-lui **Carol Storck**, mai expun d-nii **SP. GEORGESCU, IORDANESCU, G. STANESCU, și D. D. MIREA**, lucrări cari nu trec de o medie corectă, obișnuită. Două lucrări foarte interesante expune d-l **CORNELIU TEMELI**.

Desenuri fine și cu o mână delicată stitizate, expune d-l **AL. BRATAȘANU**; d-l **GR. N.**

I. Strămbu (Autoportret)

BULYGHIN, se arată ca un ilustrator talentat în cele trei lucrări expuse; d-l **Canisius**, cu o tehnică desăvârșită și largă și d-l **GABRIEL POPESCU**, ca un artist matur în această dificilă tehnică.

Dar de ce a îngrămădit oare juriul acestei expoziții, toate aceste desenuri și sculpturi în nișa de sus a sălii, Sindicatului Artelor Frumoase, ca într'un „Campo Santo”, în miniatură? Nu a văzut oare că nu se pot vedea și admira cum trebuie? În special statuetele cari sunt făcute ca să fie privite din toate părțile!

S. MAUR

FANTOME

Intinsecata-mi inimă e — o raclă —
In ea culc amintirile ce mor...
— Când însă prin văzduh livida-și factă
Și-o poartă — al lunii spectru călător, —
Invie moartele — amintiri pe rând
Și urcă lin în veșteda lumină —
Și, — n șoptit nespus de trist și blând, —
Cu chipul plâns — în jurul meu suspină...

George Voevidea

Grotele dela Maciocha

Una din cele mai interesante cucurii ale o-mului asupra naturii este explorarea grotelor de la Maciocha.

În apropiere de stația Blansko, lângă Brunn în Cechoslovacia există o prăpastie enormă, numită Maciocha, una din cele mai mari din lume. Acolo se pot vedea cele mai interesante fenomene geologice. În apropiere de Maciocha sunt două peșteri: Punkwa și Caterina. Din fundul prăpastiei Maciocha izvorăște râul Punkwa. Cum în apropiere de Maciocha câteva râulețe se perd în pământ, se bănuia că ele se împreună înainte de a izvoră în prăpastie.

De 150 de ani savanții se silesc să descopere legăturile subterane între aceste grote și prăpastie. Lucrările cele mai importante s'au făcut între anii 1909 și 1914 cu mari sacrificii bănești.

Descoperirea legăturilor a făcut-o d-l dr. K. Absolon care a început să studieze terenul în 1909. După 10 ani de studii, el a ajuns la concluzia că între prăpastie și peșteră trebuie să fie un gang subteran, cu multe camere enorme.

Pe baza acestor concluzii s'au început săpături dela peștera Punkwa spre Maciocha, fără să se poată stabili legătura din cauza apelor. S'au făcut atunci alte săpături din cele mai grele, începând în direcția contrară, din fundul Maciochei spre Punkwa.

Nu putem descrie aici greutatea enormă prin cari au trecut autorii acelor săpături. Fapt e că la 30 Ianuarie 1914 s'a găsit legătura.

De atunci începe numeroase lucrări de edificare s'au făcut în acele grote, cari pot fi vizitate de oricine. Ele contează printre cele mai fru-

Prăpastia Maciocha are o adâncime de 130 metri, o lungime de 281 și o lățime de 126 metri. Până nu de mult se considera ca un fapt de vitejie să privești numai în fundul prăpastiei. Prima scoborâre în prăpastie s'a făcut, după o legendă, în 1726 de către călugărul Lazarus Erker. Prima scoborâre științifică a făcut-o inginerul Rudzinski în 1784. În cursul secolului al XIX-lea s'au făcut mai multe expediții, prin cari s'au cercetat fundul prăpastiei și legăturile cu peșterile învecinate.

moase din lume. Sunt niște subpământuri enorme cu stalactite și stalagmite imense.

Lumina electrică, scările de fier, podurile și celelalte opere de artă, departe de a strica frumuseții, îi adaugă un farmec nou.

Marele geolog francez Martel a declarat că rar a văzut în lume o asemenea frumusețe naturală.

Vizitarea grotelor dela Maciocha este foarte ușoară. Oricine trece pe lângă Brunn se poate opri pentru o zi două pentru a vizita această minune a naturii.

Expresionism în medicină

de Dr. MELUN

Filosofia materialistă a începutului sec. XIX, atenuată prin pozitivismul lui Auguste Comte, ce a umplut întreg secolul trecut, este astăzi aproape părăsită și filosofia metafizică — ai cărei protagoniști erau aproape dispăruți — și-a luat locul de onoare în sintetizarea științelor.

Victoria metafizicului a influențat literatura și artele. Pozitivul, realul cunoscutibil — ce poate fi perceput prin simțurile comune — nu mai satisface eul nostru. Concepțiuni speculative sufletesti — de multe ori în contradicție cu realul — se manifestă astfel în literatură și artă prin ceea ce se numește sub numele de expresionism cu variantele: cubism, futurism, decadent, etc.; acestea din urmă putând fi considerate ca niște excrescențe degenerare ale expresionismului pur. Este fără îndoială că spirite aprinse de noutatea unei manifestări a creierului omenesc, au exagerat anumite părți și atunci au ajuns la ridicol. Aceasta este un adevăr general.

Scopul artei este de a impresiona sau mai bine zis de a transmite colorialității ceea ce autorul a vădit. Mijloacele ce le întrebunțează pentru a ajunge la aceasta pot fi foarte variate și deosebite, după concepțiuni. Chestia este că, dacă ai putut face să pătrunzi cu sufletul tău în adâncul sufletului celor ce te cetește, privește sau îți contempează opera, atunci ai făcut artă și ești artist.

Medicina n'a rămas nici ea ferită de influența expresionismului și metoda psihanalitică, introdusă de Freud, poartă întreaga pecete a acestei influențe.

Psyhoanaliza susține că pentru vindecarea boalelor nu e destul a cunoaște boala, căci boala nu există de sine stătătoare, ci există omul bolnav. Medicul nu are a face numai cu o histerie, gută sau tuberculoză, ci are a face cu un om suferind, a cărui stare bolnavicioasă e în legătură poate cu întregul său trecut, cu familia, cu ascendenții, cu ocupațiunea, tendințe, stări sociale, cu caracterul său și chiar cu evenimentele, cari au putut influența starea sa sufletescă. Mai mult încă. În timpul boalei intră în joc o multitudine de împrejurări pe cari medicul are mare interes să le cunoască, pentru a putea dirige tratamentul. Astfel este sensibilitatea bolnavului, descurajarea, amărăciunea, îndoiala, etc., cari toate joacă un rol important în psihicul bolnavului și deci și asupra sistemului nervos simpatic, care conduce secrețiunile interne și deci au o mare influență asupra mersului boalei. Ca medicul să poată pătrunde toate acestea nu ajung cunoștințele lui în științele biologice, fiziologice, anatomice, etc., ci trebuie să intre, în linie de luptă, întreaga lui personalitate. Să simtă activ — nu pasiv — împreună cu bolnavul ce-l are în fața lui. Până aci nimic extraordinar, dar, acolo unde începe partea ce e din domeniul cunoscut nouă până acuma, este că, în primul rând, în tratarea bolnavului, medicul trebuie să facă uz de intuiție adică, independent de ceea ce obiectiv putem constata la bolnav prin analizarea lui, să lăsăm să se cristalizeze sintetic în sufletul nostru, în gândirea noastră, starea lui sufletescă. Pe lângă acestea trebuie și credință — nu e vorba aci de credința religioasă — și a-

cea credință, care trebuie să existe acolo unde nu poate exista siguranța în cunoștințele ce le avem asupra lucrurilor în sine și a fenomenelor. Credința este o funcțiune psihică, ce constă în element de susținere și conducere în necunoscut și care servește de legătură între prezentul nehotărât și posibilul viitor.

Ca și în expresionismul literelor și artelor, realul nu trebuie să fie baza medicinel, căci omul nu e numai materie, ci și suflet, și psihanaliza, în ori ce boală, voeste să se fie socoteală de aceasta, și să-l pătrundă acest suflet; sufletul bolnavului să fie pus în contact cu sufletul medicului prin intuiție și credință. Iată de ce, ceea ce este expresionism pentru artă, este psihanaliza pentru medicină.

După cum expresionismul n'a putut prinde în toate țările, și a găsit mulți critici printre cei mai de seamă oameni, mai ales prin faptul că a dat naștere la excrescențe degenerative, cum e cubismul, futurismul, etc., tot așa și psihanaliza n'a prins pretutindeni. Desi născută la Viena, ca n'a prins în țările germanice; a prins însă în Elveția cu Flournoy din Geneva și Bleuler din Zürich și de aci s'a transplantat în America, unde a degenerat într'un pur sarlatanism.

În Franța n'a putut obține nici un succes. Regis și Hesnard au criticat-o violent. Nu găsec înfransa nimic științific, nici medical. Pierre Janet susține că metoda psihanalitică poate fi apropiată de sistemele de medicină religioasă cu deșănțe, unde adepții aderă, nu prin logică, ci prin credință. În loc de a înțelege, trebuie mai înainte de toate să crezi. Merită cu alte cuvinte a fi numită nu psihanaliză, ci metapsihiatrie.

În America a degenerat, de oarece a încăput pe mâna unor medici ratați și a unor antreprenori avizi de banii. Exagerațiunile au căzut în ridicol și în comercializarea metodei. Unii au mers până acolo în cât au propăvădit metoda psihanalitică pentru a dovedi că printr'ansa poți deveni milionar.

Aceasta îmi reaminteste următorul fapt autentic, ce mi-a istorisit un confrate din Londra.

Un bătrân profesor foarte conștiincios, savant și muncitor, ducea o viață foarte retrasă și învisită. Nici clientelă prea multă, dar nici avere n'a putut face. Într'o zi întâlnește, pe cea mai frecventată piață din Londra, pe unul din cei mai slabi elevi ai săi și cu care nu s'ar fi putut lăuda vreodată, într'un echipaj princiar și el foarte elegant, ceea ce-l denota că trebuie să fi făcut avere, de oarece îl știa sărac. Mirat, îl costează și după banale complimente ce-i face, îl întreabă:

— Trebuie să te feliciti, dar cum ai făcut așa de repede avere?

— Maestre, îl răspunde fostul elev, câtă oameni crezi că misună pe această enormă piață? Spune un număr oarecare.

— Să zicem o mie.

— Și câți dintr'aceștia sunt oameni inteligenți, destemți?

— Să zicem 50.

— Perfect. Acești cincizeci de oameni inteligenți sunt clienții d-tale; restul până la o mie sunt ai mei.

— Am înțeles. Îl răspunde maestrul și a plecat.

D-R MELUN